

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Dato: 15.1.2010
Vår referanse: 09/207596
Saksbehandler: azh
Juridisk seksjon
Telefon: 22 24 13 17
Deres dato: 20.11.2009
Deres referanse: 200905712-/FH

MOTTATT
20 JAN 2010
ARBEIDSDEPARTEMENTET

HØRING OM OPPFØLGING AV AVTALE OM TJENESTEPENSJON OG AFP I OFFENTLIG SEKTOR

Statens pensjonskasse (SPK) viser til Arbeidsdepartementets brev av 20. november 2009 om høring om oppfølging av avtale om tjenestepensjon og AFP i offentlig sektor.

Arbeidsdepartementet i samråd med Fornyings- og administrasjonsdepartementet, legger i høringsnotatet frem forslag til tilpasninger i lov om Statens Pensjonskasse (SPK-loven) og Samordningsloven som er nødvendige for å gjennomføre avtalen. Departementet uttaler videre: "Det tas sikte på å gjøre tilsvarende endringer i de lovfestede tjenestepensjonsordningene for sykepleiere, ansatte i apoteksektoren, mv."

SPK administrerer som kjent pensjonsordning for stortingsrepresentanter, statsråder, kunstnerisk personale i Operaen, ledsagere i Utenriktjenesten, sametingsrepresentanter, Sivilombudsmannen og oppdragstagere i statlige beredskaps- og familiehjem. Videre omfattes tilleggslov for regjeringsadvokaten og formann i Arbeidsretten, tilleggslov for medlemmer av Høyesterett og opphevet tilleggslov for oppsatte rettigheter for åremålstilsatte. SPK påpeker at for disse ordningene er det ikke beskrevet eventuelle endringer i høringsnotatet eller vedlagt forslag til regelverksendringer, som anses nødvendig dersom virkningene for disse skal vurderes.

Den 10. desember 2009 gjorde Stortinget følgende vedtak:

- I "Nye pensjonsordninger for stortingsrepresentanter, regjeringens medlemmer, høyesterettsdommere, sivilombudsmannen og riksrevisor skal bygge på den såkalte "byggeklossmodellen" slik flertallet i Pensjonsutvalget går inn for i Dokument nr. 19 (2008-2009)".
- II "Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til ny lovgivning om pensjonsordninger for stortingsrepresentanter, regjeringens medlemmer, høyesterettsdommere, sivilombudsmannen og riksrevisor basert på de retningslinjer som er trukket opp i Innst. 83 S (2009-2010), jf. Dokument nr. 19 (2008-2009)."

SPK forstår det slik at ordningene som omfattes av Stortingets vedtak skal ha en annen profil enn offentlig tjenestepensjon etter lov om Statens Pensjonskasse slik at denne høringen kan synes ikke å skulle ha betydning for disse. Det påpekes at SPK ikke vil kunne klare å implementere en byggeklossmodell med overgangsregler innen 1. januar 2011. Det vil si at saksbehandlingen vil måtte gjøres manuelt som vil være ressurskrevende for SPK. Uansett vil

alle ordningene bli berørt av fleksibel folketrygd fra 1. januar 2011. Det er derfor viktig at tilpasninger i offentlig tjenstepensjon blir avklart så raskt som mulig hvis byggeklossmodellen skal ha virkning fra et senere tidspunkt enn 1. januar 2011. Hvis ikke disse avklaringene foreligger vil ikke SPK ha et regelverk som grunnlag for pensjonering av medlemmer som er omfattet av disse ordningene fra 1. januar 2011. Avklaring av dette må derfor gis høy prioritet.

For de øvrige ordningene SPK har ansvar for å administrere, hvor det ikke er lagt frem endringsforslag i høringsnotatet, har SPK ikke hatt anledning til å vurdere denne høringens betydning. Årsaken til det er tidsaspektet, kompleksiteten i regelverksforslagene og manglende omtale i høringsnotatet og manglende regelverksforslag for de aktuelle ordningene.

1. Generelle merknader

Det følger av avtalen om pensjonsoppjøret i 2009 at beregning av tjenstepensjon, herunder samordning med alderspensjon i folketrygden, skal skje slik at tjenstepensjonen ikke påvirkes av når den nye fleksible alderspensjonen fra folketrygden tas ut. Dette skal forstås slik at det sikrer at tjenstepensjonsordningen ikke kompenserer for tidlig uttak av alderspensjon fra folketrygden, og er i overensstemmelse med SPKs tidligere tilbakemeldinger i forbindelse med uttalelser om pensjonsreformen.

Det er avgjørende for SPK at gjenstående forhold som høringsnotatet ikke berører, for eksempel gjeninntreden som skal forskriftsreguleres, kommer på plass så tidlig som mulig i 2010, slik at nødvendige forberedelser til å møte eventuelle endringer kan igangsettes.

Videre fremgår av høringsnotatet at parallellitet til folketrygdens regelverk er viktig. SPK ser betydningen av at folketrygden og tjenstepensjonsordningen harmoniserer i best mulig grad, slik at regelverket blir enkelt å forstå og sette seg inn i for den enkelte bruker og for dem som skal arbeide med og formidle reglene. Likevel kan det være naturlig med ulikheter i regelverkene i og med at ordningene er forskjellige. For SPK er det imidlertid avgjørende å unngå kompliserende og utilsiktede virkninger av endringene for medlemmer og arbeidsgivere. Dette kan motvirkes ved å sørge for at regelverkene harmoniserer i så stor grad som mulig i form av enkle og forutsigbare løsninger.

Det er presisert i høringsnotatet at forslagene gjelder kun for 1953-kullet og tidligere. Denne begrensningen gjenspeiles ikke konsekvent i lovutkastet. For eksempel kan et medlem som er født i 1954 kan gå av med alderspensjon etter særaldersgrense allerede ved 57 år, det vil si i 2011. Når det ikke fremkommer at reglene kun gjelder for årskullet 1953 og tidligere, vil dette være misvisende og vil gi rettskildemessig usikkerhet for senere årskull.

2. Kommentarer til enkelte av forslagene om oppfølging og tilpasning

2.1 Kapittel 3 punkt 3.3 Uttak av tjenstepensjon etter 67 år – kompensasjon for levealderjustering

Tjenstepensjonen kan øke på grunn av økt pensjonsgrunnlag, økt gjennomsnittlig stillingsandel eller økt antall opptjeningsår. I tjenstepensjonsordningen skal det være mulig å kompensere for levealderjusteringen, men ikke i samme grad som i folketrygden. Dette gjennomføres ved at forholdstallene i folketrygden benyttes, men likevel slik at pensjonen før samordning ikke kan bli høyere enn 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Konsekvensen av

dette kan være at intensivene til å stå i arbeid begrenses i forhold til intensivene i ny folketrygd.

Foreløpig er det ikke gitt nærmere regler om de tilfeller der en person som har tatt ut alderspensjon fra offentlig tjenstepensjon, gjeninntre i medlemspliktig stilling i offentlig sektor helt eller delvis, og som etter en tid igjen fratrer stillingen. Fastsetting av forholdstall ved endelig uttak av pensjon må i slike tilfeller ta hensyn til at det allerede har blitt utbetalt pensjon i en periode. For SPK er det viktig at disse reglene utarbeides raskt, slik at eventuelle systemendringer dette ville måtte medføre, kan igangsettes.

2.2 Kapittel 3 punkt 3.4 Individuell garanti

Etter avtalens ordlyd gis det en individuell garanti på 66 prosent «ved 67 år etter 30 års opptjening». Departementet mener det er rimelig at også medlemmer med kortere opptjeningstid ved 67 år omfattes av garantien. Departementet foreslår at det garanterte nivået for disse pensjonistene fastsettes i forhold til tjenestetidsbrøken. Måten dette er uttrykt på i høringsnotatets forslag til § 24a tredje ledd annet punktum er: *”For medlemmer som har mindre enn 30 års tjenesteid jf. § 22 første ledd bokstav b, utgjør garantien et forholdsmessig beløp.”*

SPK mener at det ikke kommer tydelig nok frem av utkastet til lovtekst, at garantien skal gjelde både i forhold til opptjent tid og gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag. SPK mener at lovteksten bør være klar på dette punkt slik at unødvendige misforståelser unngås. Se under punkt 3 for forslag til regeltekst.

2.3 Kapittel 4.2 Spørsmål om levealdersjustering av alderspensjon etter særaldersgrense

Det er uttalt i høringsnotatet at *”den økonomiske effekten av å levealdersjustere etter særaldersgrense før 67 år vil være liten både for den enkelte pensjonist og for tjenstepensjonsordningens utgifter. Dette skyldes at de største endringene i dødelighet skjer i slutten av livet.”*

SPK bemerker at alderspensjonen fra folketrygden skal levealdersjusteres fra 62 år. Begrunnelsen som fremgår av høringsnotatet om at den økonomiske effekten av å levealdersjustere særaldersgrense før 67 år vil være liten, kan fremstå som selvmotsigende i og med at man har funnet det hensiktsmessig å levealdersjustere alderspensjon fra folketrygden fra 62 år.

En konsekvens av at alderspensjon etter særaldersgrense ikke levealdersjusteres før 67 år, kan etter vår oppfatning medføre ytterligere trykk for å opprettholde og utvide ordningen med særaldersgrenser som foreligger i dag.

Det fremgår av høringsnotatet at reglene om levealdersjustering også skal gjelde for dem som har tatt ut en alderspensjon etter særaldersgrense før 1. januar 2011, når disse fyller 67 år etter 1. januar 2011. SPK mener at det ville være en fordel om det tydeliggjøres i overgangsreglene hvilke regler som skal gjelde for denne gruppen.

2.4 Kapittel 5.4 Samordning av offentlig tjenstepensjon med AFP i privat sektor

I lovforsaget om samordning av offentlig og privat AFP fremgår det ikke klart av høringsnotatet om den omtalte livsvarige ytelsen i privat AFP omfatter kompensasjonstillegget. SPK forstår det slik at også kompensasjonstillegget er

samordningspliktig, men ber likevel om en avklaring på dette punktet. Avklaringen vedrørende kompensasjonstillegget bør fremkomme av lovforslaget.

2.5 Kapittel 6.1 Regulering av alderspensjon og AFP

Det fremgår av høringsnotatet at pensjonsgrunnlaget ved alderspensjon under utbetaling reguleres i samsvar med lønnsveksten, og fratrekkes deretter 0,75 prosent.

Formuleringen er uklar og kan misforstås. Selv om formuleringen er inntatt slik i folketrygdloven, kan formuleringen i tjenstepensjonsordningen gjerne klargjøres. SPK foreslås at det presiseres at det er pensjonsgrunnlaget og ikke lønnsveksten som skal fratrekkes 0,75 prosent.

SPKs forslag til en mer presis formulering av § 42 fremkommer under punkt 3 nedenfor.

Det foreslås at det tas inn i eventuelle overgangsbestemmelser at reguleringsbestemmelsen gjelder for alle fra 1. januar 2011, også for dem som har løpende pensjon.

2.6 Kapittel 6.2 Regulering av uføre- og etterlattepensjon

Uførepensjon og etterlattepensjon fra folketrygden skal fortsatt reguleres med lønnsveksten frem til overgangen til alderspensjon som skjer ved 67 år. Tjenstepensjonsregelverket harmoniserer ikke med dette i om med at etterlattepensjon er en varig ytelse og at hovedregelen for overgang fra uførepensjon til alderspensjon er 70 år.

Dersom regulering skal følge SPK-loven slik den er i dag, vil uførepensjon samt etterlattepensjon oppnå en bedre regulering i en lenger periode enn tilsvarende ytelser fra folketrygden.

Det er i høringsnotatet bedt om kommentarer på om etterlattepensjon og uførepensjon skal reguleres som alderspensjon under utbetaling fra 67 år.

Et moment for å flytte reguleringstidspunktet til 67 år som alderspensjon under utbetaling, er at det ellers trolig vil oppstå økt press på å få uførepensjon, da denne vil ha bedre regulering i en lenger periode.

SPKs syn er at det vil være viktig både for dem som skal håndtere og formidle regelverket, samt medlemmer av folketrygden og tjenstepensjonsordningen at regelverk er så likt og enkelt forståelig som mulig, slik at misforståelser og uhenksomme resultater ikke inntreffer.

Dersom ikke reguleringstidspunktet for ytelsene fra tjenstepensjonsordningen og folketrygden samsvarer, vil konsekvensen være at SPKs bruttoordning finansierer opp den svakere reguleringen som folketrygden har. SPKs oppfatning er at dette bør unngås.

SPK bemerker at det er nødvendig at reguleringsspørsmålet vedrørende uførepensjon, etterlattepensjon, samt vartpenger får en rask avklaring i forhold til SPKs forberedelse til innføring av nytt regelverk og eventuelle systemendringer.

2.7 Kapittel 7.2 Overgang fra uførepensjon til alderspensjon

SPK hadde ideelt sett at det hadde vært en større grad av harmonisering av uføretrygd og alderspensjon fra 67 til 70 år. Dette kunne vært gjort ved at det var en pliktig overgang fra uførepensjon til alderspensjon fra fylte 67 år. Dette hadde medført at man ikke fikk uheldig virkninger ved at uførepensjonen i de tre årene ble høyere enn alderspensjonen som følge av manglende levealdersjustering.

SPK ser imidlertid at det i nær fremtid skal komme justeringer i uførepensjonen i folketrygden som en del av pensjonsreformen. Det vil derfor være naturlig at de samlede justeringer gjøres på dette tidspunktet for å unngå flere regelverksendringer i den offentlige uførepensjonen.

2.8 Kapittel 7.4 Samordning av etterlattepensjon fra tjenstepensjonsordning og alderspensjon fra folketrygden

Etterlattepensjon er en livslang ytelse fra tjenstepensjonsordningen. I høringsnotatet er det ikke nevnt noe om levealdersjustering og etterlattepensjon. SPK forstår det derfor slik at etterlattepensjon ikke skal levealdersjusteres.

I og med at det er anledning til å ta ut fleksibel alderspensjon fra 62 år, vil resultatet av de foreslåtte reglene være at samordning mellom etterlatteytelse fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen opphører på et tidligere tidspunkt, fordi man nå har anledning til å gå over til fleksibel alderspensjon fra folketrygden fra 62, til forskjell fra dagens regler hvor overgangen er 67 år.

Det er foreslått at etterlattepensjon ikke skal samordnes med fleksibel alderspensjon fra folketrygden fra før 67 år. Det vil si at dersom en person med etterlattepensjon velger å ta ut fleksibel alderspensjon med etterlattefordel, vil perioden fra 62 til 67 år være uten samordning. SPK mener at dette gir flere uheldige konsekvenser.

En person som er yngre enn 62 år og som har etterlattepensjon, vil få pensjonen samordnet med tilsvarende ytelse fra folketrygden. Dersom vedkommende tar ut fleksibel alderspensjon fra 62 år, vil samordningen stanses, fordi samordning først skal skje fra 67 år ved fleksibel alderspensjon. Resultatet blir at etterlattepensjonen før 62 år samordnes, mellom 62 til 67 samordnes den ikke og fra 67 år samordnes ytelsen igjen. Situasjonen belyses med et eksempel nedenfor.

Grunnlagsdata:

Pensjonsgrunnlag 380000, full tid (30 år), gjenlevende født 1949, forholdstall $v/62$ år = 1,32, eget poengtall $v/62$ år = 4,21, 25 + 15 poengår. Avdødes opptjening er identisk med gjenlevendes. Gjenlevende tar ut 100 % fleksibel alderspensjon i folketrygden fra 62 år. Tallene i kolonnene nedenfor er per måned.

Konsekvenser:	Behovsprøvd m inntekt 190000	Behovsprøvd u/inntekt	Ikke behovsprøvd m inntekt 190000	Ikke behovsprøvd u /inntekt
Før 62 år				
Netto SPK etter samordning	1180	1815	6299	1815
62 – 67 år				
1. Ingen samordning med fleksibel alder				

SPK uten samordning	7421	12540	12540	12540
2. Samordning som i dag, men med levealdersjustert folketrygd				
Netto SPK	0 Pga at folketrygden ikke red pga inntekt, mens SPK reduseres.	4415	8239	8239
67 år > som alt 2 over	0	4415	8239	8239

Forskjellen mellom utbetalingen før 62 år og etter 62 år etter alternativ 2, skyldes at samordningsfradragene etter 62 år er levealdersjusterte, mens enkepensjonen i SPK ikke er det.

Samordning før 62 år vil være som i dag, det vil si at etterlattepensjon samordnes med etterlattepensjon i folketrygden redusert for inntekt. Ingen levealdersjustering av etterlattepensjon i SPK og folketrygden.

I tiden 62 til 67 år kan det bli 5 år med opphold i samordningen dersom vedkommende tar ut fleksibel alderspensjon i folketrygden med etterlatterettigheter.

Dersom gjenlevende ektefelle velger etterlattepensjon i folketrygden og ikke fleksibel alderspensjon ved 62 år, skal ytelsene samordnes som i dag.

Fra 67 år skal samordning skje som i dag. Det gjøres oppmerksom på at effekten for fraskilte og etterlatte som har egen offentlig tjenstepensjonen, vil bli tilsvarende som i eksemplet overfor.

For virksomhetene medfører dette en merbelastning økonomisk i og med at SPK må utbetale etterlatteytelse uten samordning. Når ytelsene skal samordnes fra 67 år, skal etterlattepensjonen som ikke er levealdersjustert, samordnes med en ytelse som er levealdersjustert.

Situasjonen vil virke uhensiktsmessig og uoversiktlig for etterlatte, og reglene vil for den enkelte være vanskelige å forholde seg til. Samordningssystemet er slik at samordning skal skje når vedkommende får en ytelse fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen for samme inntekt og periode. Det at en person i perioden fra 62 til 67 år kan motta ytelse fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen uten at den samordnes, harmoniserer ikke med samordningsregelverket og utfordrer systemet i sin helhet. SPKs oppfatning er at denne situasjonen bør unngås, og foreslår derfor at departementet utreder denne situasjonen nærmere. For SPK er det viktig for videreutvikling og tilpassing av pensjonssystemet at endelige regler kommer på plass raskt.

2.9 Kapittel 8 Økonomiske og administrative konsekvenser

SPK vil bli ansvarlig for å sikre at medlemmet ikke tar ut AFP og fleksibel folketrygd på samme tidspunkt. NAV har i et møte med SPK uttrykt at de ikke vil sjekke om personer som tar ut fleksibel folketrygd, samtidig har tatt ut AFP fra SPK. Dersom ikke NAV pålegges dette, vil SPK måtte etablere rutiner der mottakere av AFP jevnlig sjekkes for å sikre at de ikke samtidig tar ut fleksibel folketrygd. Videre må SPK sikre at de har nødvendig hjemmel

til å kreve inn utbetalt AFP dersom det viser seg at medlemmet samtidig har mottatt fleksibel folketrygd.

Samordning med privat AFP krever at SPK ved pensjonering sjekker om medlemmet mottar eller har rett på privat AFP. Sistnevnte vil gjelde medlemmer som står eller har stått i arbeid ved uttak av oppsatt alderspensjon fra SPK. SPK må derfor etablere rutiner for å innhente denne informasjonen, samt få avklart hvordan de skal vurdere oppsatte medlemmer som fortsatt står i arbeid.

Komplekse regler medfører behov for økt informasjon til medlemmene. Videre medfører dette økt utfordring for SPK, da det blir høyere krav til kunnskap for å kunne gi medlemmene tilfredsstillende veiledning. Dette vil medføre økt behov for opplæring som igjen kan gi behov for økte ressurser.

2.10 Kommentarer til eksemplene 2 og 3 i høringsnotatet s. 8 og 10

Det fremgår av høringsnotatet at samordningsfradraget beregnes med utgangspunkt i basispensjonen, og deretter deles på det aktuelle forholdstall. Siden tjenstepensjonsordningen i offentlig sektor skal videreføres som bruttoordning, uttaler departementet at samordningsfradraget ikke kan begrenses på samme måte som bruttopensjon ved uttak etter 67 år. Samordningsfradraget skal derfor divideres med forholdstallene som er benyttet i folketrygden, også om dette er lavere enn 1,000.

Eksemplene i høringsnotatet er etter SPKs syn ikke helt dekkende for konsekvensene av det som foreslås. Konklusjonene i eksemplene viser ikke prinsippene i reglene som er foreslått innført. SPK har derfor sett nærmere på reglens innhold og hvordan disse vil slå ut. Dette belyses ved eksemplene nedenfor under punkt a og b, som er en videreutvikling av høringsnotatets eksempel 2 og 3.

SPK har tatt utgangspunkt i de samme tallene som fremgår av høringsnotatets eksempler. De anslåtte forholdstallene i vedlegget benyttes. Medlemmet er født i 1953, basispensjon fra folketrygden er på kr 195 000, samt tjenstepensjonsgrunnlag på kr 350 000 slik at brutto tjenstepensjon før samordning og før levealderjustering utgjør kr 231 000 ($350\,000 \cdot 0,66$).

a. Uttak av folketrygd ved 62 år og tjenstepensjon ved 70 år (fortsettelse av høringsnotatets eksempel 2)

	Levealderjustering	Etter levealderjustering
Brutto tjenstepensjon	231 000/1,000	231 000
-Samordningsfradrag	171 000/0,885	<u>193 220</u>
= Netto tjenstepensjon		37 780
+ Folketrygdpensjon	195 000/1,341	<u>145 000</u>
= Samlet pensjon		182 780

b. Uttak av folketrygd ved 68 år og tjenstepensjon ved 70 år (fortsettelse av høringsnotatets eksempel 3)

	Levealderjustering	Etter levealderjustering
Brutto tjenstepensjon	231 000/1,000	231 000
-Samordningsfradrag	171 000/0,885	<u>193 220</u>

= Netto tjenestepensjon		37 780
+ Folketrygdpensjon	195 000/0,997	<u>195 600</u>
= Samlet pensjon		233 400

SPK bemerker at det er slik at årskullene før 1953 (1958) er sikret en samlet pensjon på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved 67 år, slik at konsekvensene av reglene ikke vil bli synliggjort i vesentlig grad før den individuelle garantien bortfaller.

Eksemplene over viser hvordan tjenestepensjonen utvikler seg ved fratreden ved 70 år. Sammenlignet med eksemplene 2 og 3 i høringsnotatet viser tallene at netto tjenestepensjon reduseres for hvert år. Det gjøres oppmerksom på at dersom folketrygden tas ut samtidig med tjenestepensjonsordningen i eksemplene overfor, vil resultatet for tjenestepensjonsutbetalingen være den samme, mens folketrygdpensjonen vil øke. Det vil si at prinsippet om at tjenestepensjon gradvis bortfaller, gjør seg gjeldende også her.

Årsaken til denne effekten er at tjenestepensjonen begrenses slik at det ikke kan kompenseres for levealderjustering utover 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. Dette gjøres ved at forholdstall lavere enn 1,000 ikke benyttes. Samordningsfradraget har ikke denne begrensningen, det vil si at forholdstall lavere enn 1,000 benyttes. Når tjenestepensjonen har nådd 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, vil tjenestepensjonen være konstant uavhengig av når fratreden skjer, mens samordningsfradraget øker. Resultatet blir at netto tjenestepensjon reduseres.

SPK bemerker at resultatet av de foreslåtte reglene, er at når det gunstigste forholdstallet er oppnådd, vil det være et økonomisk incitament for å ta ut pensjon fra tjenestepensjonsordningen.

2.11 Andre kommentarer

I SPK-loven § 35 fremgår det at enke- og enkemannspensjon fra SPK ikke utbetales med større beløp enn at samlet pensjon svarer til 60 prosent av summen av vedkommendes egen pensjon og den pensjonen den avdøde var berettiget til som uførepensjonist etter full uførhet eller alderspensjonist.

SPK forstår bestemmelsen slik etter at de nødvendige tilpasningene er gjort i regelverket, at pensjonen vil bestå av en pensjon som er levealderjustert og uførepensjon som ikke er levealderjustert. SPK ber likevel om en avklaring på dette punkt.

Videre påpekes det at SPK-loven § 24 tredje punktum som angår når oppsatt pensjon utbetales fra, kan virke misvisende slik den lyder i dag. Det foreslås her at det presiseres at ved oppsatt alderspensjon med aldersgrense høyere enn 67 år, skal pensjonen utbetales *tidligst* fra det tidspunktet medlemmet ved fylte 67 år får utbetalt alderspensjon fra folketrygden.

3. Kommentarer til utkastet til endringer i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse

§ 21

Tredje og fjerde ledd i § 21 gir anvisning på hva slags pensjon de berørte personene av disse to leddene får når de tidligst blir 67 år. Det essensielle for disse personene er at de får en straks løpende alderspensjon fra 67 år, selv om de har sluttet i stilling før 67 år og fått en annen type pensjon. De skal dermed ikke sidestilles med andre som har sluttet i stilling før de

har fått rett til å ta ut alderspensjon etter SPK-reglene, og som da har fått rett til en oppsatt alderspensjon.

Tredje og fjerde ledd i § 21 er ingen hjemmelsbestemmelse for AFP 62 til 64 år eller AFP 65 til 66 år. Det er ingen alderspensjon etter SPK-loven som kan tas ut før fylte 67 år etter disse bestemmelsene.

Ut fra disse presiseringene blir det da ikke sammenheng i reglene ved å innta forslaget til nytt femte ledd. Dette forslaget bruker på nytt begrepet "alderspensjon", og i tillegg uttaler det seg om kun ett element i reglene for avtalefestet pensjon, AFP. På den måten vil man få en bestemmelse om AFP i en bestemmelse i SPK-loven, som omhandler alderspensjon tidligst fra 67 år

En klargjøring av bestemmelsene i tredje og fjerde ledd må kunne skje i neste lovrevisjonsrunde.

SPK bemerker videre at det i det foreslåtte sjettede ledd anvendes begrepet "alderspensjon". SPKs oppfatning er at dette er misvisende, da det her er tale om en avtalefestet pensjon som SPK-loven ikke har hjemler for. SPK foreslår derfor at sjettede ledd innarbeides i lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens Pensjonskasse og Hovedtariffavtalen hvor det er naturlig at det står.

§ 22

SPK foreslår at første ledd har en smidigere formulering:

"Pensjonen beregnes av pensjonsgrunnlaget når stillingen fratres, jf. likevel § 15."

§ 24

SPK foreslår en forenkling av teksten i § 24 første ledd tredje punktum:

"Når aldersgrensen er høyere enn 67 år, utbetales oppsatt alderspensjon tidligst fra det tidspunktet medlemmet ved fylte 67 år får utbetalt alderspensjon fra folketrygden"

SPK foreslår at § 24 tredje ledd første punktum skal lyde:

"Alderspensjonen divideres med forholdstallet som gjelder på fratredelsestidspunktet, likevel tidligst fra 67 år."

§ 24 a

SPK foreslår at "eller" byttes ut med "og" i andre ledd, det vil da se slik ut:

"Eventuelle ektefelle tillegg etter folketrygdloven og barnetillegg etter folketrygdloven og etter loven her inngår ikke i beregningen."

Forslag til ny tekst i 24 a tredje ledd:

"For medlemmer som har mindre enn 30 års tjenesteid, jf. § 22 første ledd bokstav b og/ eller et gjennomsnittelig pensjonsgrunnlag jf. § 15, gjelder garantien i forhold til opptjent tid og/ eller grunnlag."

§ 42

SPKs forslag til nytt første punktum:

"Pensjonsgrunnlaget ved alderspensjon under utbetaling reguleres i samsvar med lønnsveksten, og det oppregulerte grunnlaget fratrekkes deretter 0,75 prosent."

Andre ledd er etter SPKs oppfatning ikke tydelig nok, og det foreslås derfor et nytt første og annet punktum:

"Ved oppsatte rettigheter reguleres pensjonsgrunnlaget med lønnsveksten frem til utbetalingstidspunktet etter loven. Når en arbeidstaker har gått fra et høyere til et lavere pensjonsgrunnlag, jf. § 15 andre ledd, skal det høyere pensjonsgrunnlaget reguleres tilsvarende."

Kommentar: "Utbetaling" er knyttet til "utbetaling etter loven", slik at det blir mer presist.

4. Kommentarer til utkastet til endringer i forskrift 18. november 1996 nr. 1084.

SPKs syn er at forholdet til alderspensjoner med særaldersgrense og oppsatt alderspensjon bør klargjøres.

SPKs forslag til presisering av § 2 tredje punktum er å legge inn "alderspensjon" fra tjenstepensjonsordningen:

"For rett til alderspensjon fra fylte 67 år må vedkommende ha fått innvilget alderspensjon fra folketrygden etter minst tilsvarende grad og for samme periode som for alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen."

SPKs forslag til et nytt siste punktum i § 2 første ledd:

"For alderspensjon etter særaldersgrense og oppsatt alderspensjon, med utbetaling før 67 år, er det en forutsetning for videre utbetaling fra 67 år at det ytes alderspensjon fra folketrygden etter minst tilsvarende grad som i tjenstepensjonsordningen."

5. Kommentar til utkast til lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens Pensjonskasse

I § 2 punkt d, foreslås en kosmetisk endring slik at punktene harmonerer.

SPKs forslag:

"Har hatt en pensjongivende inntekt på gjennomsnittlig minst to ganger grunnbeløpet i folketrygden i de 10 beste inntektsårene etter 1966."

I § 4 reguleringsbestemmelsen, foreslås at den endres likelydende med SPKs forslag over vedrørende reguleringsbestemmelsen i SPK-lovens § 42.

Språkrådet har vært i dialog med SPK om hvordan Statens pensjonskasse skal skrives. Språkrådet har anbefalt i tråd med gjeldende rettskrivingsregler at Statens pensjonskasse skrives med liten p i pensjonskasse. SPK har besluttet å følge anbefalingen og har iverksatt dette fra og med inneværende år. Vi mener at denne skrivemåten også burde gå frem i regelverket. Når det nå skal vedtas ny lov om avtalefestet pensjon for medlemmer av Statens pensjonskasse, ønsker vi at pensjonskasse skrives med liten p. og at det blir gjort

gjennomgående i loven. Når det gjelder skrivemåten i øvrig regelverk, som lov om Statens Pensjonskasse og tilhørende forskrifter, kan man ta endringene over et lengre tidsløp.

6. Oppsummering

For SPK er det viktig å få en rask avklaring på de åpne spørsmålene, samt at arbeidet der det foreløpig ikke er utarbeidet nytt regelverk i henholdsvis tjenstepensjonsordningen og folketrygden prioriteres.

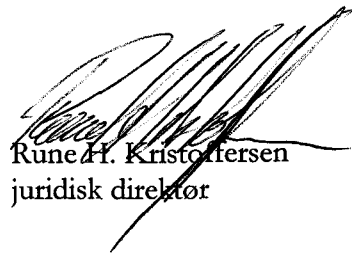
SPK er videre av den oppfatning at det i den grad det er mulig, må unngås kompliserende og utilsiktede virkninger av endringene for medlemmer og arbeidsgivere. Dette kan motvirkes ved å sørge for at folketrygdens regelverk og offentlige tjenstepensjonsordninger harmoniserer i den grad det er hensiktsmessig i form av enkle og forutsigbare løsninger.

Denne uttalelsen er også oversendt ved e-post Arbeidsdepartementet (elh@aid.dep.no).

Med vennlig hilsen

Steffen Sutorius
direktør for forsikring og produkt

Rune H. Kristoffersen
juridisk direktør